

## บรรณานุกรม

### ๑. ภาษาไทย

#### ก. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Sources)

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. พระไตรปิฎกภาษาบาลี. ฉบับมหาจุฬาเตปิฎก, ๒๕๐๐.

กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๕.

\_\_\_\_\_ พระไตรปิฎกภาษาไทย. ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร :

โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๕.

มหามกุฏราชวิทยาลัย. พระไตรปิฎกพร้อมอรรถกถา แปล ชุด ๕๑ เล่ม.

กรุงเทพมหานคร : มหา มกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๔๓.

#### ข. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Sources)

##### (๑) หนังสือ :

จุฑาทิพย์ อุมะวิชนี. ชีวิตและการรู้จักตนเอง. พิมพ์ครั้งที่ ๔. กรุงเทพมหานคร :

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๔๒.

ดาไล ลามะ. วัชรวิธาน ชัยวรศิลป์ แปล. ศิลปะแห่งความสุข. พิมพ์ครั้งที่ ๕. กรุงเทพมหานคร :

อิเทอร์เนล อิงค์, ๒๕๔๗.

นรินทร์ จริโมภาส. เวฬุวัน. ขอนแก่น : ขอนแก่นการพิมพ์, ๒๕๔๔.

บรรจบ บรรณรุจิ. อสัทธิมหาสาวก. กรุงเทพมหานคร : ธรรมสภา, ๒๕๓๖.

ป. แผนสำเร็จ (แปล). จิตวิทยาปรับตัวทุกสถานการณ์. พิมพ์ครั้งที่ ๓. กรุงเทพมหานคร :

สุขภาพใจ, ๒๕๔๒.

พร รัตนสุวรรณ. คู่มือการฝึก กอานาปานสติสมาธิ การฝึกสมาธิด้วยวิธีกำหนดลมหายใจเข้า-ออก.

กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์วิญญาน, ๒๕๔๕.

พระธรรมธีรราชมหามุนี (โชดก ญาณสิทธิ์). ความเป็นมาของวิปัสสนากรรมฐาน. กรุงเทพมหานคร :

โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๘.

\_\_\_\_\_. วิปัสสนากรรมฐาน. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๒.

พระธรรมปิฎก ( ป.อ.ปยุตฺโต). พุทธธรรมฉบับปรับปรุงและขยายความ. พิมพ์ครั้งที่ ๕.

กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๓.

- ..... . พุทธธรรม, พิมพ์ครั้งที่ ๕. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๑.
- ..... . พจนานุกรมพุทธศาสตร์ฉบับประมวลธรรม, พิมพ์ครั้งที่ ๕. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๑.
- ..... . พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลศัพท์. พิมพ์ครั้งที่ ๑๑. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๖.
- ..... . จะพัฒนากันอย่างไร. พิมพ์ครั้งที่ ๓. กรุงเทพมหานคร : มูลนิธิพุทธธรรม, ๒๕๓๕.
- พระธรรมโกศาจารย์ (พุทธทาสภิกขุ). การกลับมาแห่งศีลธรรม. กรุงเทพมหานคร : ธรรมสภา, ๒๕๓๕.
- พระธรรมสิงหบุราจารย์ (จรัญ ฐิตธมฺโม). ประวัติ การงาน หลักธรรม. กรุงเทพมหานคร : ธรรมสภา, ม.ป.ป.
- พระเทพดิลก (ระแบบ ฐิตญาโณ). พุทธวิธีในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา. พิมพ์ครั้งที่ ๓. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แปดสิบเจ็ด, พ.ศ. ๒๕๔๕.
- พระเทพเวที (ประยุทธ์ ปยุตฺโต). พุทธธรรม. พิมพ์ครั้งที่ ๕. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๒.
- พระราชสุทธินาถมงคล (จรัญ ฐิตธมฺโม). กฎแห่งกรรม ธรรมชาติปฏิบัติ เล่มที่ ๕. กรุงเทพมหานคร : หอรัตนชัยการพิมพ์, ๒๕๓๘.
- ..... . คู่มือวิปัสสนาจารย์. กรุงเทพมหานคร : หอรัตนชัยการพิมพ์, ๒๕๓๓.
- พระภาวนาวิสุทธิคุณ (จรัญ ฐิตธมฺโม). คู่มือวิปัสสนาจารย์. กรุงเทพมหานคร : หอรัตนชัยการพิมพ์, ๒๕๓๓.
- พระครูภาวนาวิสุทธิ. แก่นแท้ของพระพุทธศาสนา. กรุงเทพมหานคร : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าวิทยาเขตพระนครเหนือ, ๒๕๒๖.
- พระศรีวรญาณ. “หลักการปฏิบัติพระกัมมัฏฐานในพระไตรปิฎก” ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. เก็บเพชรจากกัมภีร์พระไตรปิฎก. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๒.
- พระครูภาวนาโพธิคุณ (สมชาย กันตสีโล,ดร.). ธรรมทายาท ชุดที่ ๖. ขอนแก่น : คลังนาโนวิทยา, ๒๕๕๑.
- ..... . ธรรมทายาท ชุดที่ ๗ ย้อนรอยอดีตธรรมหลวงปู่โพธิ์. ขอนแก่น : คลังนาโนวิทยา, ๒๕๕๑.

พุทธทาสภิกขุ. **การงานคือการปฏิบัติธรรม**. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร : สุขภาพใจ, ๒๕๓๗.

\_\_\_\_\_. **คู่มือศึกษาและปฏิบัติธรรมแบบอานาปานสติ ฉบับสมบูรณ์**. กรุงเทพมหานคร : บริษัทเวิลด์การพิมพ์ จำกัด, ๒๕๔๓.

\_\_\_\_\_. พุทธทาสภิกขุ. **การงานคือการปฏิบัติธรรม**. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร : สุขภาพใจ, ๒๕๓๗.

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ (ปวอ). **มิลินทปัญหาวรรคที่ ๑ นามปัญหา**. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์, ๒๕๑๕.

\_\_\_\_\_. **วิสุทธิมรรค ทิฎฐิวิสุทธินิเทศ ภาค ๓**. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์, ๒๕๑๖.

มูลนิธิธรรมเพื่อเยาวชน. **จุดสารแสงธรรม**, ปีที่ ๘ ฉบับที่ ๒๑. (มกราคม-เมษายน ๒๕๔๕).

โยธิน ศันสนยุทธ และคณะ. **จิตวิทยา**. กรุงเทพมหานคร : ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ, ๒๕๓๓.

วไลยพร ภวภูตานนท์ ณ มหาสารคาม. **จิตวิทยาพุทธศาสนา**. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยมหิดล, ม.ป.พ.

คันสนีย์ เสถียรสุด. **“การอบรมศิลปะเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตด้วยอานาปานสติภาวนา”**. (ปฏิบัติเนื่องในวันอาสาฬหบูชา-เข้าพรรษา วันที่ ๒๓-๒๘ กรกฎาคม ๒๕๔๕).

ศูนย์ปฏิบัติธรรมสวนเวฬุวัน. **หนังสือที่ระลึกในงานพระราชทานเพลิงศพ พระครูภาวนาวิสุทธิ**.  
ขอนแก่น : ขอนแก่นการพิมพ์, ๒๕๔๘.

สุจิตรา อ่อนค้อม. **การฝึกสมาธิ**. พิมพ์ครั้งที่ ๑๐. กรุงเทพมหานคร : ดอกหญ้ากรู๊ป, ๒๕๔๕.

## (๒) วิทยานิพนธ์

กนิษฐรัตน์ แสงจันทร์. **“ความรู้ ทักษะและการใช้ประโยชน์จากธรรมชาติของผู้ปฏิบัติธรรมฐานที่วัดอัมพวัน จังหวัดสิงห์บุรี”**. วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต.

สาขานิเทศศาสตร์ พัฒนาการ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๓.

นายทวีศักดิ์ ทองทิพย์. **การวิเคราะห์การศึกษาดำเนินการไตรสิกขา**. สารนิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๕.

นางเยาว์ ชาญณรงค์. **“การศึกษาเปรียบเทียบการทำสมาธิของพุทธศาสนาและที-เอ็ม (T-M)”**.

วิทยานิพนธ์ปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหิดล, ๒๕๔๖.

พระมหาบุรณะ ชาตเมโธ. “การศึกษาอิทธิพลของอายตนะ(สื่อ) ที่มีต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต”.

วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต.บัณฑิตวิทยาลัย : มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๓.

พระมหาเข้มทอง ดนติปาโล. “ศึกษาการปฏิบัติวิปัสสนากัมมัฏฐานตามแนวทางของพระครูโพธิสารคุณ”. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๗.

พระมหารุ่งเรือง รุกจิตมฺโม (ปะมะชะชะ). ผลการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน : ศึกษากรณีเยาวชนผู้ปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน ณ ศูนย์ปฏิบัติธรรมสวนเวฬุวัน อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๕.

พระสมบัตร จิตญาโณ (สุขประเสริฐ). “ศึกษาเปรียบเทียบหลักวิปัสสนากัมมัฏฐานในพระไตรปิฎกกับแนวปฏิบัติวิปัสสนากัมมัฏฐานวัดโพธิ์บ้านโนนทัน”. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๘.

พระอธิการไพฑูรย์ วิบุโล (การมงคล). “แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามหลักไตรสิกขาในพระพุทธศาสนาเถรวาท”, วิทยานิพนธ์ศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๔๗.

วัชรา ทองมอญ. “การศึกษาการนำหลักพุทธธรรมมาประยุกต์ใช้ในการให้การปรึกษาเพื่อลดความเครียดของผู้ติดเชื้อเอชไอวีในโครงการของโรงพยาบาลบาราศนาคร”. วิทยานิพนธ์ปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหิดล, ๒๕๔๑.

สุมาลี อินทรวนิช. “กรณีศึกษาวิธีปฏิบัติธรรม และผู้ปฏิบัติธรรมตามแนวทางของคุณแม่สิริ กรินชัย”. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาปรัชญา : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๓๑.

อนุชา สมจิตร. “ผลของการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคคลจากการปฏิบัติกรรมฐาน ด้วยการเจริญสติปัฏฐาน ๔ ซึ่งฝึกสอนโดย คุณแม่ ดร.สิริ กรินชัย”. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาศาสนาเปรียบเทียบ : มหาวิทยาลัยมหิดล, ๒๕๓๕.

## (๓) เว็บไซต์

ศูนย์ปฏิบัติการธรรมสวนเวฬุวัน, กฎระเบียบการรับกรรมฐานฝ่ายอบรมพัฒนาจิต,  
(ออนไลน์), แหล่งที่มา <http://www.veruwan.com>, (๒๐ พฤษภาคม ๒๕๕๗).

## (๔) สัมภาษณ์

## ก. สัมภาษณ์พระวิปัสสนาจารย์

๑. พระครูปลัดสิทธิรวีวัฒน์ (ธราวุฒิ ยโสธโร), ผู้อำนวยการศูนย์ฯ
๒. พระมหารุ่งเรือง รุกจิตธมฺโม
๓. พระพัฒนา จันทโก
๔. พระณรงค์ชัย ปญฺญารโ
๕. พระสมชาติ จารุธมฺโม

## ข. สัมภาษณ์กลุ่มอุบาสิกา

- ๑.นางสายยุทธ รัตนวิสุทธิพันธ์, ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียน  
หนองโพธิ์ประชานุกุล ตำบลท่าพระ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น
- ๒.นางจิระพร บุญมา, แม่บ้าน บ้านเลขที่ ๑๕๑/๒๖ หมู่ ๗ บ้านศรีฐาน ตำบลในเมือง  
อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น
๓. นางเสาวลักษณ์ ยศกรกุล, เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป คณะวิศวกรรมศาสตร์  
มหาวิทยาลัยขอนแก่น ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น
- ๔.นางสุวิมล กล่อมวงศ์, เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป คณะวิศวกรรมศาสตร์  
มหาวิทยาลัยขอนแก่น ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น
- ๕.นางสุธาสิณี แจ่มศรี, แม่บ้าน บ้านเลขที่ ๓๕ หมู่ ๒๐ ตำบลศิลา อำเภอเมือง  
จังหวัดขอนแก่น
๖. นางนงเยาว์ ทองเมื่อน้อย, พนักงานพิมพ์ บ้านเลขที่ ๕๖๐ หมู่ ๒๗ ตำบลศิลา  
อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น
- ๗.นางสาวจุฑามาศ ศิวนุญเรือง, ครู บ้านเลขที่ ๒๗๔ หมู่ ๔ ตำบลโคกสูง  
อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น
- ๘.นางคำภา วงษ์คำอูด, แม่บ้าน บ้านเลขที่ ๑๘ หมู่ ๖ ตำบลบ้านหว้า อำเภอเมือง  
จังหวัดขอนแก่น

๙.นางบุญส่ง ชมเจริญทรัพย์, แม่บ้าน บ้านเลขที่ ๑๒๗ หมู่ ๑๕ ตำบลศิลา อำเภอเมือง  
จังหวัดขอนแก่น

๑๐.นางเพชรสวรรค์, แม่บ้าน บ้านเลขที่ ๑๕๘ หมู่ ๔ ตำบลบ้านขาม  
อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น.

#### ก.สัมภาษณ์กลุ่มอุบาสก

๑.นายสัมฤทธิ์ พิพฒ, ช่างเทคนิค บ้านเลขที่ ๘๘/๑๓ หมู่ ๓ ตำบลในเมือง  
อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

๒.นายสุนันท์ ล่ามแขก, ช่างไฟฟ้า บ้านเลขที่ ๗๗/๑ หมู่ ๗ ตำบลในเมือง  
อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

๓.นายสุวัฒน์ บุญทศ, ลูกจ้าง บ้านเลขที่ ๔๔๕ หมู่ ๓ บ้านโนนม่วง ตำบลศิลา  
อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

๔.นายอาทิตย์ นรปติ, ช่างคอมพิวเตอร์ บ้านเลขที่ ๒๒๘/๑๔ หมู่ ๓ ตำบลในเมือง  
อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

๕. นายสมพงษ์ บัวคำภา, ลูกจ้าง บ้านเลขที่ ๕๔ หมู่ ๕ บ้านดอกลำไย  
ตำบลบ้านค้อ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

๖.นายคณพล สิงขรอาสน์, นักศึกษา บ้านเลขที่ ๑๓๐ หมู่ ๑๓ บ้านในเมือง ตำบลในเมืองอำเภอเมือง  
จังหวัดขอนแก่น

๗.นายกำปนาท เมืองสนธิ์, นักศึกษา บ้านเลขที่ ๔๖/๒ ถ.รัตนจิตร ตำบลในเมือง  
อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

๘.นายอินทัช หอมพุง, นักศึกษา บ้านเลขที่ ๓๖๐/๓๑๓ หมู่ ๗ ตำบลเมืองเก่า  
อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

๙.นายปรีชา สอนศรี, ครู บ้านเลขที่ ๒๕ หมู่ ๖ บ้านทองหลาง ตำบลบ้านหว้า  
อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

๑๐.นายเฉลิมชัย อุปลี, ครูชำนาญการพิเศษ บ้านเลขที่ ๑๒๗/๖ หมู่ ๒ ตำบลในเมือง  
อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น